

Az extrakorporális fotoferezis terápia alkalmazása szisztémás sclerosisban

Papp Gábor, Kozenkai Lívía, Baráth Sándor, Gyimesi Edit, Horváth Ildikó Fanny, Végh Judit, Zeher Margit

Debreceni Egyetem Klinikai Központ, Belgyógyászati Intézet, Klinikai Immunológiai Tanszék

Bár az extrakorporális fotoferezis (ECP) terápia hatékonysága egyre szélesebb körben bizonyított szisztémás sclerosisban (SSc), máig nincsen konszenzus a terápia alkalmazásának és ismétléseinek ideális időpontját és a kezelési ciklusok gyakoriságát tekintve. Korábbi vizsgálataik folytatásaként a szerzők célul tűzték ki, hogy az ECP-kezelt betegek ismételt terápiás sorozata során tanulmányozzák a hosszabb távú kezelések klinikai és immunológiai hatásait, illetve a betegek nyomon követése által kiértékeljék az állapotjavulás tartósságát.

Tanulmányukba a szerzők 9 SSc-ben szenvedő beteget vontak be, akik fejenként 12 terápiás ciklusban (24 ECP kezelésben) részesültek. Klinikai állapotuk nyomon követése során a bőrérzettség alakulását módosított Rodnan-féle bőrpontszám (MRSS) meghatározással és ultrahangos bőrvastagság vizsgálattal mérték fel. A laboratóriumi vizsgálatok céljából minden egyes ciklus előtti napon, illetve a legutolsó kezelést követő 6. és 12. hónap után történtek vérvételek. Laboratóriumi kontrollként 16 egészséges személy vérmintája szolgált. Áramlási citometriával történt a perifériás vérmintákban a korai és késői aktivált T, NK, NKT, Th1, Th2, Th17, Tr1 és CD4+CD25bright Treg populációk meghatározása. Az IL-10 és TGF-béta szintek mérése és az autoantitestek kimutatása ELISA technikával, míg a komplement szintek mérése nefelometriával történt.

Az ECP terápia első hat ciklusát követően további javulás volt megfigyelhető a kezelések során a betegek MRSS értékeiben, melyet alátámasztanak az ultrahangos vizsgálati eredmények is. A fotoferezis kezelésekre hatására a Th17 sejtek aránya és abszolút száma csökkent, míg a Tr1 és CD4+CD25bright Treg sejtek értékei emelkedtek. A Tr1 esetében azonban a sejtarány és a sejtszám az első hat kezelési ciklust követően nem érte el az egészséges kontrollok értékeit, csak a kezelés további folytatásának hatására. A kezelések során az NK, NKT, Th1 és Th2 sejtek nem mutattak szignifikáns változást. Az egy éves nyomon követés végére a betegek bőrérzettsége és klinikai állapota érdemben nem rosszabbodott, azonban a kezelések által kiváltott laboratóriumi változások csak az első fél évig bizonyultak tartósnak.

Az első 6 ciklus során tapasztalható eredményesség esetén javasolt a kezelés megszakítás nélküli folytatása, mellyel a klinikai tünetek további javulása és a Tr1 sejtarányok teljes normalizálódása érhető el. A követés során megfigyelt

laboratóriumi eredmények alapján megfontolandó az évenkénti emlékeztető ECP ciklusok elvégzése.

A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.